DÉPOT LÉGAL

SỐ 1077 NĂM THỨ MƯỜI MỘT — MỖI SỐ 0$04 — 五月廿三日 — NGÀY THỨ NĂM 1 JUILLET 1937

GIÁ BÁN

NƯỚC PHÁP	NGOẠI QUỐC
Một năm [illegible]	[illegible]
Sáu tháng 2.00	3.00
Ba tháng 1.00	1.50

Giá báo giải trả trước.
Thư và mandat gửi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng, xin thương lượng trước.

TIẾNG-DÂN

La Voix du Peuple

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút
HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý
TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

BÁO-QUÁN
[illegible]
Giây thép số: [illegible]
Giây thép: TIENDAN HUE

Bát cơm nuôi tinh thần cũng quí như bát cơm nuôi xác thịt.

Cảm-tưởng đối với bài diễn-văn quan

Toàn-quyền Brévié

đọc tại lễ khánh-thành đập dẫn thủy ở Đô-lương

Bài diễn văn của quan Toàn quyền đọc ở Đô lương (TIẾNG DÂN đã thuật đại đoạn trong một số trước). Gọi là bài diễn văn về lễ khanh thành công cuộc dẫn thủy, mà kỳ thiệt — theo nội dung nó — hẳn là một bản chương trình tuyên bố chánh sách của ngài trù định thi hành ở xứ nầy đối với các phương diện sau mấy tháng ngài đã khảo sát.

Một bản chương trình gồm cả chánh kiến và kế hoạch tấn hành, qui mô vĩ đại, phương lược tường tất, sâm si với bài «chánh sách liên bang» của quan cố Toàn quyền Pasquier đọc tại Paris năm 1928. Một bản chương trình quan yếu như thế, ma ngài không đọc ở Saigon, ở Hanoi hay ở kinh đô Huế, là nơi thủ phủ và trung tâm điểm về cơ quan chánh trị ở xứ nầy; lại đọc giữa miền dân quê Nghệ an vào ngày lễ khánh thành một công cuộc về nông chánh. Chỉ mọi đều đó, đủ chứng cho câu «Ta sang đây là vì quần chúng» ma ngài đã tuyên bố lúc mới bước chân lên đất Đông dương.

Phải, «vì quần chúng», ngài đã hiểu thừa rằng trên lịch sử Pháp Nam sống chung ở xứ nầy, trải mấy mươi năm mà có những tấn kịch rắc rối nọ kia, toàn do động lực của quần chúng. Quần chúng, vì cái cảnh «sống khó», một phần sanh ra quan niệm nhớ xưa, một phần nhân phong triều bề ngoài mà nảy ra cái tư tưởng so sánh, tự nhiên ngầm ngầm chứa cái động lực ấy, gặp nhịp mà bùng ra. Nếu không có cái động lực do cảnh «sống khó» của quần chúng, thì ở xứ nầy, sĩ phu cứ mài miệt trong trường khoa cử «bát cổ», triều đình chỉ chăm việc phấn sức thái bình, tuyệt nhiên không có một sự cải cách gì cũng nên.

«Sống khó», vẫn là cái nạn chung đời nầy chung cả miền Đông-dương, không riêng xứ nào; song về phần Nghệ Tịnh, sau cuộc cần vương kéo dài, tiếp luôn mấy tấn kịch nối theo cho đến cuộc lộn xộn năm 1930 – 31, đã khổ lại càng khổ thêm, chính người Pháp đã gia cho cái tiếng «Nghệ Tịnh là ổ cách mạng». Vì những cuộc rối loạn đó mà cảnh sống của dân Nghệ Tịnh càng khó hơn nơi khác, dẫu chánh phủ Bảo hộ đã mở mang nhiều công cuộc để làm cho nền kinh tế tăng tiến lên, mà đa số nông dân còn mang cái nạn «nghèo, đói», nhận rằng cái ơn mở mang chỉ phải thiểu số được hưởng mà chưa đến phần đa số, nhứt là nông dân.

Nay đập Đô lương làm thành ở giữa tỉnh Nghệ, một cái công trình vĩ đại mà mục đích độc nhứt là làm cho nông dân thêm bát cơm sau nầy; dầu ai có lòng ghen ghét thế nào cũng phải công nhận công trình ấy toàn là mưu nền hạnh phúc cho quần chúng. Có lẽ vì thế nên quan Toàn quyền nhân cuộc khánh thành đập dẫn thủy nầy mà phát biểu chánh sách to tát kia, đủ thấy tấm lòng chú trọng của ngài là thế nào.

Đối với bài diễn văn quan Toàn quyền, ký giả có mối cảm tưởng, nhưng chưa vội phát biểu, là vì:

Tán chăng? không khỏi có người cho là «khen Phò-mã tốt áo».

Chỉ trích đôi đều chăng? lại phạm vào câu «báo người bản xứ chỉ lấy sự chỉ trích làm nền», như quan Toàn quyền đã nói.

Nay xin lấy lòng ngay thiệt mà bày tỏ đều bí ẩn của dân Annam, là:

1/ được thêm bát cơm sau nầy, quần chúng vẫn mong ước và đội ơn, mà đều mong cần thiết trước nhứt là bát cơm hiện có do sức mình làm ra, thế nào được khỏi sai bóc lột bởi cách tham nhũng.

2/ Những công việc về trang sức, xa xỉ, chỉ một số ít được hưởng, mong giảm được bao nhiêu cho nhẹ gánh dởm phụ của dân.

3/ Bát cơm nuôi tinh thần, quần chúng cũng khát khao như bát cơm nuôi phần xác.

SỬ-BÌNH-TỪ

Vua Phổ-Nghi bị đâm thương tích nặng

Trước đây có tin nói vua Phổ Nghi bị cô kế ném bom toan ám sát ngày 9 juin, nhưng không can gì. Nay theo tin *Hoa-thương chấn báo* ra ngày 27 Juin, thì ngày 13 juin Phổ-Nghi bị đâm mấy dao vào lưng tại Trường xuân. Thích khách là Đường-tri Dung.

CHUYỆN ĐỜI

Lại thêm một thứ văn mới nữa!

Đời mới, làng văn cũng xuất hiện những nhân vật mới; gia dĩ tốt văn quốc ngữ dễ học, nên văn mới trồi ra một ngày một nhiều. Không nói nội dung thế nào, chỉ xem cái danh từ mà thường thấy họ phê bình khen tặng nhau, càng là cô, tiểu thuyết son thiếp làm đồ quảng-cáo, thì ai thích nào văn lãng mạn, nào văn tả thực, văn bình dân, văn khái hài, cho đến tân một, tiểu thuyết một... vô số là văn mới!

Trên là thứ văn đã mang nhiều danh từ mới, lại còn thứ văn mới mà họ chưa tìm ra cái danh từ gì để làm nhãn Quảng cáo mà phải bành như buôn bán thế nầy, thứ văn tạ ngày nay, tác giả đi đường khó nhọc, và tác phẩm mọc lên nhiều nhanh.

Trong thứ văn mà chưa có danh từ gì nên làm tiêu biểu, rất khó hình dung, ai thấy có cái tánh chất đặc biệt là không đau mà rên, không vui mà cười, tận thì cao nhất mà thời bằng con bò chỉ thì ông trời cũng coi như là mà, ăn mặc khổ một cái đã không chịu được, không lìa vấy đám hết xiết, rạp cải lương, nhà điếu đánh bạc miệng thì phô là lao nông! Thế rồi tân nhân, tăng bốc nhau, xem người đời bằng nửa con mắt, nghiễm nhiên tự phụ bọn mình là tay văn hào!

Thứ văn nầy như đàng làm vì dự tạm tạm thì nó giống 3 cái trò dưới nầy:

1) Trò chạy hiệu. – Ai đã đi xem thường hát bội xứ ta, thường khi thấy một anh tướng ra, có trống lung lung có mấy lá cờ chạy hiệu cầm cờ đi theo, hễ anh tướng kia vừa hát vài câu thì bọn hiệu cờ ra rầm lên hượi hượi! hượi! nào trống, nào kèn bầu theo, làm cho anh tướng kia cái mang bật phiền!

Thứ văn tân hiệu nầy mang cái danh «chạy hiệu» ấy.

2) Văn bán vụ. – Thường bán đường.

(Xem qua trang 3 cột 5)

Phương Thái

ĐÁNG LO CHO THÁI-ĐỘ XIÊM THẬT

MỘT BÀI DIỄN-VĂN HAY LÀ MỘT MỒI LỬA CHÂM VÀO ĐỐNG RÁC HÒA-BÌNH?

II

Bài diễn văn của Binh-bộ Tổng-trưởng Xiêm có đoạn quan yếu như vầy:

«Có nhiều nước sung sướng hơn Xiêm, họ bỏ ra 60 phần trăm (60%) số thu của ngân sách để chi về binh bị. Nhưng mà chúng ta nghèo, ngoài sự quốc phòng, còn phải tu bổ nhiều việc khác. Bởi vậy ta chỉ chi lấy 20 phần trăm (20%) về quốc phòng thôi. Nếu xem đó chỗ lợi lẽ của nó chắc ai cũng chẳng cho thế là nhiều nhặn gì.

«Khi nào công cuộc sắp đặt binh bị đã bắn hồi đâu vào đó, và ngoại quốc họ biết mình đủ sức mạnh, thì sự tiến bộ trong xứ mới mau chóng, vì là chẳng một ai giám xỏ gậy vào bánh xe như hiện trạng ngày nay nữa. Ta sở nhắm vào Đức mà bắt chước.

«Từ 20 năm sau cuộc đại-chiến, Đức đã rõ nỗi thiệt thòi về sự chiến bại là thế nào. Nói về binh lực thiệt thua sút liệt cường mạt hạng. Họ phải nín nhịn cho đến khi Hitler lên cầm quyền.

«Chính nhờ ông nầy đã tinh thần xăn thịt vào nước Đức, cố làm cho nước ấy chỉ trong vài ba năm mà đủ lực lượng về binh bị. Sau đó Đức đùng ra bẩy hòa ước Versailles là thứ hòa ước ngăn cản con đường tiến bộ theo ý muốn của họ. Thời kỳ đó, các nước lớn nhỏ gì đều sửng sộ phản đối thái độ của Đức, vậy mà nó có để ý quái gì, và không ai có thể gì ép buộc nó thử coi. Trái lại, nó lại nhè đó mà được nơi dựa lưng thì có. Cách hành động như thế, có gì lạ hơn là họ đã đề lực lượng về binh bị rồi đâu. Ngày nay Đức đã khôi phục lại tình trạng như xưa, muốn làm gì cũng chẳng cần xin xỏ ai ý nào.

«Trước thời kỳ Hitler lên cầm quyền, nhiều nhân vật trọng yếu của Đức đã từng thương thuyết với liệt cường và hội Quốc-liên, nhưng mà kiến ấy có ăn thua gì, không một lý lẽ hiệu quả nào hết.

«Nội cái gương ấy đã tỏ cho người ta biết Đức sở dĩ vượt khỏi mọi nỗi khó khăn, chỉ nhờ có binh bị hùng cường đó — cái dân tộc từ trên xuống dưới vẫn là dân tộc lính (la nation du haut en bas étant une nation de soldats). Cũng đừng quên rằng Đức còn phải lăn lộn vào nhiều công cuộc khác nữa, mà hễ binh lực đầy đủ rồi, tức thì họ xoay qua tấn hành vấn đề kinh tế.

«Còn nước Nhật-bản kia cũng một cường quốc ở Á-đông như chúng ta, ngày trước cũng cảnh tình như chúng ta ngày nay đây. Và vậy trong sự giao hảo với các liệt cường, bao nhiêu sở phí họ phải gánh vác cả. Nhưng vậy mà Nhựt đã hiển rõ sự làm cho nước họ tấn bộ một cách mau chóng, có quan hệ là thế nào. Nên họ đứng ra sắp đặt trong nhà họ, làm cho có một quân đội hùng dũng. Chính nhờ thế, họ thắng được Nga lúc xưa là một nước hùng cường nhất buổi ấy.

«Ngày nay Nhật đã nghiễm nhiên đứng ngang hàng với liệt cường, và thế lực bành trướng lên mãi mãi.

«Thực ra, họ bỏ ra 60 phần trăm (60%) số thu của ngân sách để lo về binh bị, nghĩa là nếu ngân sách họ được 104 triệu đicaux nhưra, tức họ bỏ ra 60 triệu mà lo cho lục thủy quân, còn như ta chỉ bỏ ra có 26 triệu trong số 104 triệu vào việc ấy thôi.

«Nước Nhật đã tiêu phí về sự khoách sung quân bị nhiều lắm,

(Xem tiếp qua trang 3 cột 5)

Vụ ông Đoàn Kergoat ném cái xăm giết chết Cai Thê

Về tin nầy T. D. đã đăng cố văn rồi. Nay tường thuật rõ dưới nầy, mong nhà cương cuộc lưu ý.

Khoảng 7, 8 giờ sáng 15 Juin, M. Kergoat, chủ Đoan Du độ (Tỉnh gia, Thanh hóa) cùng với hai người tùy tùng là đội Phù và cai Thê đi khám rượu lậu. Khi đi qua làng Lê vinh (Tỉnh gia), sai đội Phùng vào làng tìm hương kiếm ra nhận cái giấy kêu phạt, về cái án rượu lậu cả cả tên Khương người làng ấy.

Trong khi đứng đợi, thấy một đứa trẻ (không rõ tên) con tên Đâm (cũng người làng Lê vinh) đang cầm chai rượu chạy qua đó, M. Kergoat sai cai Thê đuổi bắt. Tên Đâm nghe tin, liền đem cái hũ có ngâm bả thuốc ra phân trần là có bịnh đau chân nên mua rượu ngâm thuốc, chứ không giám nấu rượu lậu. M. Kergoat sai cai Thê đem những tang vật đó vào nhà tên Đâm để biên phạt (nhà tên Đâm ở gần đó). Không hiểu cai Thê nói bởi M. Kergoat ra sao, M. Kergoat liền cầm cái chai rượu ném vào ngực cai Thê, cai Thê lui, Kergoat lấy hòn cái xăm (cái cây bằng sắt, to bằng ngón tay, dài hơn một thước tây, đầu đuôi nhọn, người nhà Đoan thường dùng để thọc rượu lậu chôn dưới

(Xem qua trang 4 cột 1)

Hội báo giới Nam-kỳ

Can thiệp vào việc 2 phóng viên bị ngăn cản lúc làm phận sự

Trong Nam, mấy làng ở Rạch-giá có xảy ra việc ruộng đất lôi thôi, Chánh-phủ phái quan Thanh-tra chánh trị Brasey về điều tra. Báo *Đuốc-Nhà-Nam* và *Nữ-Lưu* cũng có phái viên theo dặng tường thật. Nhưng tới nơi bị ông Cò, mật thám cố ý ngăn cản, bắt giữ lại, cuộc điều tra xong mới thả ra.

Hai phóng viên (Dương-phong-Thanh ở *Đ. N. N.*, Trọng-Liêm ở *Nữ-Lưu*) có «carte de presse» bằng hẳn hoi mà còn bị ngăn cản như thế, nên hội báo giới đã can thiệp vào vụ nầy.

TIN THẾ-GIỚI

Nội-các CHAUTEMPS với các đảng phái chính-trị

NỘI CÁC CHAUTEMPS

Nội các Chautemps là nội các thứ 103 dưới Đệ tam cộng hòa dân quốc, gồm có 5 nguyên lão nghị viên và 29 thứ dân nghị viên. Ông Paul Faure, Tổng thư ký đảng xã hội không có chưn trong hai nghị viện.

Kết 23 vị tổng trưởng thuộc Nội các Blum trước, các vị tổng trưởng mới là: Albert Sarraut, Chapsal, Bonnet, Campinchi, Férrier, Queuille, William Bertrand Andrand, Monnerville, Max Hymans, Serre và Brunet.

ĐẢNG XÃ HỘI ĐỐI VỚI NỘI CÁC MỚI

Paris, 23 6 — Sau khi nghe ông Thủ lãnh Léon Blum bày giải tình hình một cách rất rõ ràng tha thiết, nói nếu như Đảng từ không dự vào Nội các thì Mặt trận Bình dân sẽ bị chia rẽ và sẽ có một cuộc khủng hoảng nghiêm trọng vô chừng, Hội đồng Quốc gia đảng xã hội bỏ 3.052 phiếu thuận dự vào Nội các và 1.389 phiếu nghịch.

Phái tả cách mạng do ông Marceau Pivert cầm đầu, kiên trì ý kiến riêng phản đối điều quyết định ấy bằng những cuộc biểu tình ngoài đường với khẩu hiệu: «Blum lãn cầm chánh quyền! Chautemps từ chức đi».

Hội đồng xã hội, trước khi đầu phiếu, buộc các mới phải cam đoan không bày những chế độ xã hội mới thi hành, và không đem một nghị viên nào đã chống với sự cầm ông Blum được toàn quyền vào trong Nội các.

TỔNG LIÊN ĐOÀN LAO ĐỘNG YÊU CẦU CÓ MỘT NỘI CÁC MẶT TRẬN BÌNH DÂN

Paris, 23 6 — Trước khi Nội các Chautemps thành lập, Hội đồng trị sự của Tổng Liên đoàn lao động có từ công bố tỏ cảm tình đối với ông Blum và tỏ cho rằng Nội các Mặt trận Bình dân phải từ chức là vì lòng ganh ghét ở Nguyên lão nghị viện; lại thêm rằng không nên để cho thế lực tiền bạc được đắc thắng sau cuộc khủng hoảng tự nó gây ra.

Cuối cùng tờ công bố có câu: «Phải

(Xem qua trang 4 cột 2)

NỘI-CÁC BLUM TỪ-CHỨC

ÔNG CAMILLE CHAUTEMPS ĐƯỢC TRIỆU LẬP NỘI-CÁC MỚI

Kể Nội các ở nước văn minh, sớm thay chiều đổi — nước Pháp cũng vậy — ít có Nội các được sanh mạng vững chắc như nội các nước Cổ-việt ta. Nội các cụ Nguyễn-hữu-Bài trước gần 20 năm, nội các sau cuộc cải cách ngày 2 Mai hiện thời, đã Dự định kỳ hạn 4 năm, sau lại có Dụ lưu nhiệm vĩnh viễn.

Xứ ta thuộc dưới quyền thuộc địa và Bảo hộ nước Pháp trên nửa thế kỷ, mà thuở nay đối với Nội các bên thượng quốc xem như việc ở ngoài trời; trời xanh, trời đỏ, thay đổi thế nào, nhân dân xứ nầy vẫn tỏ cái thái độ lãnh đạm. Lãnh đạm không phải dân xứ Đông dương quá tình, nhưng vì trên trời dưới đất không tiếp xúc nhau, nên không sao tanh ra mối cảm tình.

Duy có Nội các Blum, mang cái tên chính phủ Chiến-tuyến Bình dân, trong Nội các lại có ông Moutet ngồi ghế Tổng trưởng Thuộc địa. Từ ngày Nội các lên cầm quyền cho đến nay, chỉ trong một năm mà ảnh hưởng Nội các ấy rung động đến xứ ta rất nhiều. Bởi vậy nên trong khoảng một năm đây, từ thành thị cho chí thôn quê, không nơi nào không nghe rải tiếng gọi «chính phủ Chiến-tuyến Bình dân», nhứt là phái lao động, nông dân, thợ thuyền và thanh niên.

Bình tâm mà nói, thì vì có ảnh hưởng chánh phủ Bình dân đó nên có những việc mới mẻ như ban hành luật lao động, cùng những trường hiệp yên cần tụ hiệp nầy nọ, dầu chưa có hiệu quả, song cũng mở một kỷ nguyên mới cho lịch sử bình dân xứ nầy. Xem cái tiếng «ủng hộ chánh phủ Bình dân» trên các báo, đủ thấy cảm tình nhân dân xứ nầy đối với Nội các Blum chan chứa hy vọng là thế nào!

Nguyên nhân Nội các Blum đổ, không chỉ khác hơn vì dự luật tài chánh, bị Thượng nghị viện không thuận mà nội các từ chức, dầu là toàn thể Hạ nghị viện chuẩn y. Theo tin trên báo nói vậy, nhưng cũng rõ là thế lực phái Hữu còn đang mạnh.

Chưa rõ Nội các mới sau nầy, chánh sách ra sao, song một đều nên biết là mưa móc dầu thuận, không ích gì đến những cây đã mục khô. Dân Đông dương chúng ta cứ ngồi trông cái ơn trên trời sa xuống mà cứ giữ một mực đê hèn, một mực chia rẽ, không lo trau dồi phấn phát đua chen với đời sống khó nầy, thì hy vọng trông toét cùng ý nguyện viển vông của chúng ta, tưởng không có Nội các nào làm cho thỏa mãn cả.

«Kẻ tự giúp mà sau trời mới giúp», câu cách ngôn cũ rích mà vẫn đúng với thực tế. Tưởng bà con không nên nghe Nội các Blum đổ mà ngã lòng.

HẢI-ÂU

HÀNG BIẾT NÓI

Của Viên-Đăng

(Tiếp theo)

Cửa hàng đây như đã nói, bán mái lợp bằng kẽm, có ngăn ra hai gian, một gian thì trước cửa có bày bàn ghế la liệt, trên có giây treo nào thịt chó, thịt gà, giò, nem lủng lẳng; dưới có bàn để bánh, trái phở, bán, và vô số các thứ nhắm ăn khác; bên trong thì bà chủ bán hàng béo chương béo gực phề phệ ngồi trên một cái ghế mây bốn chân như muốn gẹo, chỉ bảo những người bán giúp việc và mời khách ăn uống, tiếng nghe dòn dả; Gian bên cạn cái hàng bán ăn đó tai bán quần áo, va-ly, giày, guốc, và bánh ngọt, riêm thuốc cùng các tạp hóa khác, người coi bán là một cô gái tuổi xuân chừng độ 18, 20, tuy không được cái sắc chim sa cá lặn, mà trông khuôn mặt tròn trỉnh, mày mắt lơ thơ, ngón tay bé nhỏ, nước da không trắng lắy, mà hai má hồng đỏ hồng hồng, cũng có thể làm nổi nổi được lòng người đi mộ, áo the quần lĩnh, chân mang đôi guốc phi mã, dáng bộ vất vẻo như có cái ý khoe mình, tuy ở trong đám « hàng biết nói » mà không phải biết nói. Cứ trông cái gương mặt cô ta, ai cũng đoán biết cô là con gái bà chủ bán hàng độc quyền trong làng. Mỗi ngày cô ở ngoài vào khai hàng, thì người ta xúm xít lại trước cửa đông, kẻ hỏi xem giá này nọ, người mua bán lật vật. Tôi đã để ý xem, lắm người bạn đồng hành với tôi cả kỉ quê kệch, mà ngày nào cũng như ngày nào, khi có vào khai hàng là ra giựa cột đứng ngắm ngó chơi, bánh không mua, thuốc không hút, giá hàng cũng không hỏi mua gì, xem ý như ngày thơ thèm thuồng cái cô gái bán hàng bên trong, thèm thuồng có lẽ hơn những món ăn bày ở một bên hàng, chả biết có được cô thưởng cho cái cái lợi « lườm » nào không, mà tôi nghĩ lại buồn cười cho ai thèm cái không thể thèm được mà vẫn cứ thèm!

Hàng bán trong này, đến nửa đêm thì đóng cửa. Cái cảnh đêm sầu trong làng, nằm chưa ngủ, hàng biết nói truyện chòi với nhau, kẻ làm rộng nói làm rộng vui, người đi buôn nói buôn bán thích, mỗi người nói mỗi cảnh. kẻ than tiếc thời đã qua, người buồn lúc sống khó, rút lại họ điều than thở kiếp làm cu ly lắm than khổ sở. Rồi thỉnh thoảng xảy ra những tiếng cười không muốn cười. Nguyên trong làng, số hàng nằm xếp chật vẫn có chừa một lối đi ở giữa, kẻ ra người vào, vì tối tăm xéo giẫm đụng chạm

Xem qua trang 4 cột 5)

Buôn bán

Chỉ nên buôn các thứ hàng đã có tiếng nhiều và chắc chắn bán chạy.

NHƯ:

DẦU KHUYNH - DIỆP
KẸO KHUYNH - DIỆP
DẦU BA-CÔ
KÍ-MINH NHÀ - NƯỚC
KEM VÀ PHẤN TOKALON
THUỐC ĐÁNH RĂNG ROSÉMAIL
CÁC THỨ THUỐC HIỆU NHÀNH-MAI V.V...

Mua buôn, lấy đại-lý, hỏi tại:

HIỆU VIỄN - ĐỆ
Ở Bến-Ngự HUẾ

Bác đơn xin ân xá của 100 chính trị phạm

Khắp Đông-Dương và các nơi như Côn-lôn, Inini... số chính trị phạm còn độ 300 người. Trước đây có 100 người gởi đơn xin ân xá tại Bộ Thuộc-địa, thì nay có tin đã bị bác.

chuyện đời

(Tiếp theo trang 1)

ngồi ba ngồi ta một chợ nên, người ta thường thấy có bọn ngồi hàng con vợ trong một cái đìa trên một cái bàn, chung quanh có người bỏ tiền đánh.

Trong ngăn bộc bàn vợ, vốn liếng không được một năm, mà có bọn làm mất ngất tên: tên B mới trăng con rồn mấy đồng! cụn B mới trăng con rồn được cả bọc chạ!

Mấy anh chị nhà quê đi chợ, thấy chuyện vui vui mà nghe tiếng vỗng, có mấy đồng đi chợ đem cùng vào bàn vợ cả. Thế là lại chẳng chia nhau.

Ngày nay trong làng văn. thời cái mục đích « mang ơn », cũng hiện ra lối bịp bợm làm mồi, nên ai không cẩn ngừa chẳng thì bị tiền đến cạn tài!

3) Văn phù thầy — Hiện đây quê ta gần đa còn in sâu cái tục mê tín, động có đau ốm nhức đầu ho mỏi gì thì không lo thuốc thang mà cứ mời thầy phù thầy đến cúng. Vì thế những bọn buôn thần bán thánh lợi dụng cái nhược điểm ấy để kiếm nói thịt:

Một anh phù thầy thì có đặm theo 6, 7 tên đồng bóng cũng đều đệ khác nữa, thường ngày cho bọn bóng đồng ấy đi dạo khắp nơi, hễ nhà nào có người đau là chui vào, phù: nào thầy... hay, tay ấn phù cao, thầy cùng đều cũng lành, thầy lại dỗi thuốc v. v.

Lạ gì nhà có người đau, nhất là đàn bà nhà quê, nghe đến tin đó, đi cầu mời thầy, nào đau, nào cược; tiệc nầy tiệc nọ, rất cục thầy với bóng đầy đầy, còn bệnh đau hoàn đau, mà đa nghiệt nhất là chẳng phù là đều đệ Tề-thiên-đại thánh, Thái-thượng-lão-quân bắt người trói, tâm kể tin bịp mới khẩn cho!

Hiện xã hội ta có thể ra thứ văn giống 3 cái ni dẫn trên, tưởng cũng chẳng nên chú ý!

VỊ HỒNG HÁCH VÀ SINH SỰ

MỘT VIÊN CỰU CHÁNH TỔNG BỊ NGƯỜI ĐÂN ĐÂM CHẾT LIỀN

Theo « Việt-Báo » ra ngày 24 Juin, một án mạng xảy ra tại tỉnh Lạc-nam ngoài Bắc rất ghê, nguyên nhân chỉ vì không chịu nổi cái nhục.

Nguyễn Hoàng - thừa - Hưu tức chánh Doanh, chánh tổng cựu ở làng Lai-thâm, huyện Lạc-nạn, lúc đương chức, vốn là tay sừng sỏ; lúc thôi làm việc, y sinh sự xui dân kiện lụng hết nhà của và hống hách lắm đều. Dân làng đều oán hận.

Ngày 21 Juin, chánh Hưu cỡi ngựa lên huyện có việc; ra khỏi nhà độ 600 thước, bị một người dân làng là Ngư đã tìm tâm sắp gặp đầu sẵn sàng, nhảy ra đánh và đâm y nhiều vết thương chết tươi! Thế rồi Ngư ung dung cầm cây gậy đầy cố máu tươi nộp mình cho lý trưởng trong làng, xin chịu tội.

Hỏi vì cớ gì đến đỗ trò ghê gớm thế kia, thì Ngư nói rằng cha con y lâu nay ở trong làng, nghèo cực mà cứ bị chánh Doanh làng mạ luôn, không chịu được nhục, nên giết đi mới cam!

MỘT CHIẾC TÀU CỦA BỘ THỦY QUÂN TRUNG HOA ĐẾN HAIPHONG

Sáng 24 Juin, chiếc « Tự do Trung quốc », huấn luyện hạm, do thủy quân đại tá Trần-lập-Phân làm hiệu trưởng đã đến Haiphong.

Lần đầu tiên chiếc tàu thủy của Trung hoa đến Đông dương, nên Huế-kiều hoan nghênh lắm.

BỨC THƠ CẬY ĐĂNG

Cùng anh em học sinh quen biết ở HUẾ

Chúng tôi có tiếp được nhiều bức thơ của anh em gởi hỏi thăm về việc hai ông giáo Huỳnh - Dư và Cao-xuân-Huy.

Chúng tôi xin trả lời chung cho anh em đặng rõ rằng đến ngày giờ nầy hai ông giáo Dư và Huy vẫn còn một ngày hai buổi ôm cặp đi dạy tại bốn trường và chưa hề bàn bạc với chúng tôi về việc hai ông tính đi Huế.

Mà ngoài hai ông Dư và Huy, trường Chấn-Thanh còn nhiều vị giáo sư khác cũng ở trường Đại-học Sư - phạm Hanoi đã lâu năm, như Phan-bá-Lân, Bửu-Tiếp, Ngô-chân-Danh, Trần-văn-Chánh... cùng qui ông giáo khác tốt nghiệp các trường Đại - học bên Pháp (Văn chương và Khoa học).

Vả lại hiện nay ông Huy chỉ dạy từ lớp năm thứ ba trở xuống, ông Dư thì dạy có mấy giờ cách trí tại lớp năm thứ tư; Còn các vị giáo sư chánh ngạch về lớp nầy là:

Tạ-Thu-Thâu, Faculté des Lettres de Paris
Nguyễn-văn-Kiết, Licencié ès Lettres d'enseignement.
Maître Phan-Kiết-Khương, Avocat.
Phan-bá-Lân, Diplômé de l'Ecole Supérieure de Pédagogie.
Dan-Hoai-Ngọn, Diplômé de l'Ecole Supérieure des Beaux-Arts de Hanoi.
Lương-ngọc-Luông, auteur du Việt-Văn-qui-tắc Publiciste

Saigon, le 14 Juin 1937

Hiệu trưởng trường
CHẤN-THANH
PHAN - BA - LAN

VƯỜN PHỤ NỮ

NGƯỜI ĐÀN BÀ ĐÃ HẾT SỨC GIÚP CHỒNG TRÊN TRƯỜNG CHÍNH - TRỊ

BÀ LÉON BLUM

Muốn sống trong bóng tối, không để một ai biết đến tên mình: đó là cái đặc điểm của bà Léon Blum (vợ ông Thủ-tướng Nội-các Pháp mới bị đổ). Bà đã giúp chồng làm nên công việc vẻ vang, và đáng làm gương cho nữ giới các nước.

Vì vậy ta cũng nên biết qua cái đời hoạt động của người vợ ông Thủ-tướng Nội-các Bình dân Pháp, và tìm trong ấy một bài học hay về lòng can đảm và chí nhẫn nại có ích cho ta trên con đường đời.

Trong một căn nhà kia ở gần đường Bonaparte, vào khoảng năm 1910, những nhà văn-sĩ, nghệ-sĩ họp lại để bàn về văn chương. Trong ấy người ta nhận thấy một người đàn bà trẻ tuổi: Thérèse Paregra, cô thiếu nữ về sau sẽ trở nên bà Léon Blum. Cái gương mặt thông minh, cái vẻ quả quyết và thành thật của cô Thérèse đã khiến những người trong cuộc hội họp phải gần mến và kính phục.

Năm 1914, trong cuộc Âu-chiến, số lính bị thương mỗi ngày một đông và nằm chật trong các bệnh viện. Trong khi nhiều người kinh hãi tìm đường trốn tránh thì cô Thérèse Paregra, không một chút do dự, vào xin giúp việc trong một bệnh viện ở đường Falguière, để chăm nom săn sóc những tên lính bị thương. Trong bốn năm tròn, cô thiếu nữ can đảm ấy sống trong bệnh viện, giữa tiếng kêu gào của người bệnh, trước sự đau khổ không cùng.

Trận giặc vừa yên, cô Thérèse dọn một ngôi hàng bán đồ cổ. Ngôi hàng ấy, một lần nữa, lại trở nên nơi hội họp của những văn-sĩ nghệ sĩ và những nhà chính trị trẻ tuổi. Ông Léon Blum là một trong những người ấy.

Cô Térese từ đấy lại có cái điểm phúc được trao đổi ý kiến với chàng thanh niên hăng hái về sau sẽ trở nên một nhà lãnh tụ xã-hội. Trong những giờ nhàn rỗi, cô ta lại học thêm, nhưng lần nầy đã có ý thiên về mặt xã-hội hơn là chỉ thích sự công kích suông về cá nhân như trước ngày Âu-chiến.

Từ ngày đám cưới, bà Léon Blum lại trở nên hăng hái bội phần. Bà yêu kính chồng, giúp chồng trong những công việc hằng ngày và tự cầm máy ô-tô cho chồng.

Bà trở nên một tên lính cảm tử trong đội binh bình dân, vì vốn một lòng muốn trốn tránh những danh vọng phù hoa. Hơn thế nữa, bà lại thích những cuộc hành trình nguy hiểm hay là khó khăn. Cách đây mấy năm, bà đã có lần cùng với một đôi người bạn đi dán những truyền đơn cho đảng mình, tuy công việc ấy, chính phủ hết sức ngăn cản. Chiếc xe do tự tay bà cầm lái, và phải luôn luôn trốn tránh các nhà chức trách.

Đó là những bước đầu ngày hiểm nghèo ngày nay, khi mấy người bạn nhắc lại trong những buổi hội họp ở Thư-viện đường Bourbon, một nụ cười sung sướng bỗng nở trên môi bà.

Địa ông Léon Blum đã lên làm Thủ tướng Nội - các nước Pháp, chắc bà vẫn còn hăng hái giúp chồng làm việc cho bình dân, và không bao giờ muốn để ai biết đến tên mình.

Thủ tướng Léon Blum có người vợ như vậy, kể cũng là một sự hiếm có, và một cái hạnh phúc khó tìm trong đời một người làm chính trị. Thì còn gì sung sướng bằng có một người bạn — một người bạn đáng cho mình tin cậy hơn tất cả những bạn — để cùng mình tính toán những công việc sẽ làm, để khuyến khích mình, và hơn nữa, vui lòng cùng mình chia sẻ những nỗi gian nan trong khi mình làm việc vất vả, vì lòng yêu thương một giai cấp bần hàn trong xã hội!

MỘNG-HUYỀN

(*Viết theo báo « Paris Soir »*)

T. B. — Nội các Léon Blum vừa từ chức, nhường chỗ cho Nội-các Chautemps. Nhưng những công việc hai ông bà Léon Blum đã làm cho bình dân, tưởng không ai quên.

TIN THÊM VỀ VIỆC

Viên đề lao Sơn la bị tù giết chết

Đề lao Sơn la ngoài Bắc là Vương-văn-Long bị tù đâm chết, các báo đã đăng trước đây. Theo « Trung-Bắc tân văn » thì can vụ giết đội Long có 4 người tù: Đào v. Khanh (10 năm khổ sai), Phạm v. Hội (5 năm tội đồ), Ng. v. Tước (3 năm đày biệt xứ) và Bùi v. Mỗi (20 năm khổ sai). Lúc giết kẻ thù trước sân nhà lao, thì tù trong lao vỗ tay reo mừng, nên họ càng hăng chí. Làm xong công chuyện, họ đưa tay cho nhà chức trách xiềng dễ dàng lắm.

Trước mặt nhà chức trách, họ khai sở dĩ giết Đội Long, vì y ác nghiệt quá, động một tí là hỏ sa lim, khi làm ngoài nắng không cho đội nón, hơi chậm mang là đánh đập.

Hiện cả 4 đã giải về Hanoi chờ ra tòa Đại hình nay mai.

Muốn nghe tin tức trong hoàn-cầu được lanh chóng và rõ ràng,
Muốn thưởng thức âm-nhạc của các dân-tộc trên thế-giới,
Muốn nghe những điệu hát cải-lương Nam-kỳ, ca Huế và hát Bắc mà không tốn tiền mua đĩa hát
chỉ nên dùng một cái máy vô - tuyến - điện

PHILIPS hay PILOT

bán tại SOCOA HUẾ

THUỐC PHÁT MINH XƯA NAY CHƯA TỪNG CÓ

TRỤC TÍCH TIÊU ĐÀM HOÀN. — Số 32 chuyên trị các chứng đau bụng kinh-niên, đau bụng phòng-tích, độc tích đàm tích rất thần hiệu. — Giá mỗi gói; (80 hoàn) 0$40.

KIỆN TỲ TIÊU THỰC HOÀN. — Số 48. Những người đau bao-tử những người già yếu, đau lâu mới mạnh, tỳ vị yếu, no hơi, sinh ruột, ăn uống không tiêu, biết dùng thuốc nầy thì mười bịnh không sai một. — Giá mỗi hộp: 0$30.

TRƯỜNG PHONG TRỪ LẬU HOÀN. — Số 57. Bịnh trĩ (Nội trĩ và Ngoại trĩ) nếu không điều trị gấp sẽ sanh ra hai chứng hiểm nghèo đến tánh mạng là Trường-ung và Mạch-lương, rất khó trị. Nếu biết qui đồng tiền, mua thuốc VÕ-VĂN-VÂN uống thì thấy hiệu nghiệm ngay. — Giá mỗi chai: 1$00.

Còn có trên 50 môn thuốc khác rất hay, đủ các thứ cao, đơn, hườn, tán, bào chế kỹ càng do:

Nhà thuốc VÕ-VĂN-VÂN Thủ-dầu-một

Các chi cuộc HUẾ TOURANE QUINHON SAIGON HANOI HAIPHONG

Tân - Dân - Học - Hiệu

167, Rue du Pont Japonais, FAIFO

Kết quả các kỳ thi năm 1937

I) CONCOURS GÉNÉRAL: đi 2, đậu 1 (trò Trần-tư-Mẫn đậu đầu ở tỉnh Quảng-Nam về môn pháp văn).

II. SƠ HỌC PHÁP-VIỆT: đi 20 đậu 11 (trò Nguyễn-văn-Long đậu thứ tư).

III) YẾU LƯỢC: đi 13 đậu cả 13 (trò Nghĩa đậu thứ tư, Thường thứ năm, Năm thứ sáu).

Các giáo viên sẽ dạy luôn:

M. M. Ngô-Gnah, (B. A. P.), Nguyễn-xuân-Thanh, ấy nước Normale, Hồ-văn-Xáng, Diplômé, Trần-Trinh, Diplômé, Hồ-văn-Cẩn, cấp phẩm giáo sư, Võ-Huấn, Một cô nữ giáo viên, số Hằng chuyên dạy trẻ em học vẽ lòng.

Vài chuyện lạ

Người văn minh cũng mê tín dấu vậy

Nước đã-man, sự giác hèn chưa hoàn toàn, nên có mê tín cũng chẳ đáng trách; đến người nước văn minh mà họ cũng mê tín dấu vậy.

Có kẻ đeo thứ nầy vật nọ, để được phúc; được may; lại có kẻ nuôi chim hay giữ con thú gì không rời mình, cũng mục đích là cầu may.

Xem như nhà phi-công Lindbergh không rời con chó. Lâm có đâu hết không rời giống khỉ đột.

Tại Mỹ, chó có đâu lại chó rằng chỉ có giống Kangaroo mới làm cho mình nổi tiếng.

Nọn tinh Anh lại thích thứ đã trắng; đi đâu mà không đem thứ đó ấy theo, họ hết mãn lắm.

Các bà phú thấy, đăng bóng ở ta đường có lấy tiếp nghe nói người văn minh cũng mê lắm mà ôm bụng mừng; họ không để các bà thả ngọn xoi xét chó gà vịt của họ được đâu! Cứ phỉnh gạt hạng chi đây đi!

Thi chọn đức chồng bành...

Một tờ báo bên Mỹ mới đây có mở cuộc thi, nếu đem mở ở ta, thiệt khoái cho mấy anh đã có bà đầm và ham giải thưởng lắm: thi chọn đức chồng bành đủ phương diện!

Bây nầy, họ buộc tư cách người trúng tuyển, phải:

1°) Bưu mai phải cho tươi tắn vui vẻ;

2°) Đến giờ ăn phải đến cho đúng, đừng đợi hầu gọi lôi thôi;

3°) Để cho bà đầm cầm cân công việc nội trợ được tự do, đừng để ý tới;

4°) Phải nói rằng bà đầm mình nấu ăn giỏi hơn mẹ đẻ mình nữa;

5°) Phải cho khoan hồng, và tánh tình cho dễ chịu;

6°) Phải quyến luyến cảnh nhà hơn các câu-lạc-bộ;

7°) Ra giao thiệp ngoài xã hội phải được người ta yêu mến;

8°) Phải có não công bình xét đoán sắc đẹp của đàn bà v. v...

Các bà ở ta nghĩ sao? Các ngài có bà đầm hãy liệu lấy, đừng quan cọ với chồng nhân ấy, để chạy có nầy lãnh phần thưởng nếu có ai chơi ngang ngửa ra cuộc thi như vậy.

Một cách đọc báo

Một người Anh, sớm đến chủ nhật mới thong thả đọc báo hằng ngày của tuần lễ ra xem. Bạn anh hỏi vì sao, thì anh có cái lý cứng:

— Như vậy để là vì hễ tôi đọc tờ báo thứ hai ra xem, có tin gì nào động, tôi lật đật đọc tiếp tờ thứ ba ra, thì chuyện ấy đã mong đến vào đó, khỏi phải lo lắng gì trợi.

Giàu nhất thế giới

Chớ tưởng vua dầu lửa (Rockefeller, mới tạ thế) hay là vua xe hơi (Ford) giàu nhất thế giới, theo như người ta tưởng đâu. Cái người giàu nhất thế giới hiện nay là người tộc trưởng giòng Mitzia bên Nhật.

Giòng nầy về kỹ nghệ và thương mại, có vẻ xấu là sở máy đăng ngợp. Số vốn bây giờ có 15 000 milliard quan tiền, (mỗi milliard là một nghìn triệu) Ghê!

Cấm đàn bà làm trạng sư

Hạ-nghị-viện Hung-gia-lợi mới ra một đạo luật ngặt cho đàn bà làm:

Cấm đàn bà không được làm nghề trạng sư!

Đối với luật nầy không biết chị em nước ấy để vấn minh hay, tự do quyền tánh, không chịu nổi sự ràng buộc, không biết họ có phản đối thế nào không.

Luật nầy có 15 bạn «đồng nghiệp rân» của họ bày đặt ra, vì sợ mất mối chắc gì?

— B. B —

Những số quốc-trái trúng mà chưa ai lánh

(Tiếp theo)

Lần xổ thứ 68 (fer-9-36)

Số 122.122 trúng 1.000$

Số trúng 500$:

24.270 – 95.159
41.157 – 100.478

Những số sau nầy trúng 100$:

234	15 145	27 360	35 456	53 444
369	15 183	27 437	35 463	53 541
658	15 273	27 470	35 540	53 553
1 044	15 473	27 604	39 134	53 872
1 107	15 524	27 620	39 137	54 619
1 182	15 719	27 661	39 367	54 668
1 325	15 157	27 692	39 398	54 701
1 764	16 247	27 710	39 356	54 757
2 022	16 330	27 803	39 635	54 782
2 175	16 561	27 910	39 681	54 939
2 301	16 824	28 095	40 001	54 954
2 382	16 904	28 148	40 014	55 308
2 592	17 391	28 296	40 378	56 053
3 129	17 567	28 550	40 514	56 161
3 238	17 656	28 575	40 562	56 178
3 270	18 074	28 647	41 062	56 315
3 727	18 567	28 704	41 328	56 754
3 799	18 943	28 839	41 415	57 069
4 041	19 180	29 065	41 741	57 214
4 154	19 208	29 228	41 931	57 565
4 373	19 342	29 235	42 227	57 591
4 378	19 426	29 418	42 239	58 017
4 414	19 815	29 578	42 375	58 466
4 764	20 188	29 819	42 385	59 120
4 830	20 244	29 882	42 427	59 545
5 096	20 347	29 992	42 478	60 139
5 344	20 545	30 034	42 888	60 335
5 538	20 728	30 169	42 880	60 358
5 557	20 736	30 103	43 026	60 438
5 317	20 960	30 214	43 188	60 481
6 579	21 028	30 742	43 237	61 007
6 738	21 217	30 821	43 252	61 180
7 042	21 252	30 561	43 259	61 211
7 101	21 297	30 655	43 294	61 423
8 067	21 321	30 757	43 415	61 652
8 272	21 664	30 787	43 488	61 804
8 622	21 803	31 174	43 500	62 181
8 715	21 835	31 509	43 747	62 490
8 951	21 864	31 715	43 785	62 635
9 145	21 935	31 835	43 773	63 071
9 313	21 942	32 132	43 792	63 148
9 459	22 094	32 471	43 845	64 014
9 988	22 163	32 835	43 875	64 015
10 018	22 274	33 003	44 166	64 136
10 078	22 488	33 224	44 369	64 498
10 196	22 544	33 248	44 492	64 781
10 198	22 732	33 308	44 548	65 436
10 237	23 228	33 432	44 700	65 533
10 264	23 357	33 444	44 768	65 629
10 637	23 582	33 606	45 187	66 137
10 697	23 621	33 549	45 201	66 296
10 821	23 889	34 116	45 255	66 391
10 837	24 146	34 193	45 518	66 613
10 845	24 290	34 611	45 577	66 6 6
10 871	24 546	34 656	45 942	66 629
10 885	24 719	34 735	46 131	66 651
10 951	24 721	34 809	46 532	66 747
11 203	24 739	34 845	46 883	66 756
11 220	24 774	35 130	46 953	66 835
11 601	24 802	35 425	48 006	66 883
11 680	24 935	35 736	48 317	67 120
12 210	25 108	36 019	48 916	67 283
12 454	25 207	36 158	49 517	67 458
12 528	25 295	36 236	49 561	67 609
12 558	25 321	36 327	50 014	68 364
12 717	25 360	36 347	50 193	69 036
13 115	25 759	36 449	50 218	69 182
13 350	25 804	36 510	50 318	69 241
13 647	25 857	36 583	50 473	69 296
13 662	25 935	36 698	50 529	69 426
13 730	25 941	36 631	50 696	69 754
13 800	26 128	36 683	50 767	69 772
13 833	26 379	36 910	51 219	69 907
13 946	26 457	37 114	51 294	69 912
13 886	26 778	37 222	51 438	70 187
14 048	26 969	37 583	51 951	70 293
14 111	26 989	37 618	52 006	70 364
14 169	26 991	37 647	52 058	70 464
14 354	27 000	38 012	52 356	70 469
14 410	27 039	38 026	52 603	70 519
14 732	27 048	38 183	53 065	70 566
14 995	27 230	38 357	53 134	70 626
15 018	27 296	38 436	53 363	70 911

(Còn nữa)

VIỆC TRONG NƯỚC

HUẾ

Nạn ô 10

Lúc trên 8 giờ tối 29-6-37, chiếc ô tô A 3187 chở mấy người Tây ở ngõ Mang-cá chạy lên, đến dưới cầu Đông-ba độ hơn 100 thước, tông nhằm một mụ đàn bà có thai.

Mụ nầy chỉ bị thương nơi đầu đau rỉm. Lúc ấy người ta bu coi đông đặc mà chẳng có bác-sĩ nào; một chốc một thấy 4 bác cởi xe đẹp chạy tới thì chiếc ô-tô kia đã mở máy chở mụ đàn bà qua bệnh viện!

THỪA-THIÊN

Lửa cháy chuồng trâu, một ông già xuýt thiệt mạng

Ông Ng. văn Đế, 78 tuổi, người làng Phước-yên, huyện Hương-trà. Chiều ngày 23 Juin, người nhà đi vắng cả, chỉ một mình ông ở nhà, thình lình thấy ngọn lửa phát cháy ở chuồng trâu, ông vội vã leo lên cứu chữa.

Vừa mới leo lên thì ngọn lửa tại mạnh bén vào mình ông, cháy cả áo quần, mặt mày, tay, chưa, ông té lăn xuống đất cứu nếu.

Nhờ kẻ xóm giềng đến đông, kẻ cứu lửa, ng rời dìu ông vào nhà lau chùi sơ các vết thương, thay áo quần, và chở ông vào bệnh viện Huế cứu cấp. Bình tình xem nặng lắm. P. V.

NGHỆ-AN

Số ủy viên một xu vứt bầu cử

Về xa vào hạt bầu cử ở giữa thành phố Vinh, cả thành phố và hạ phố huyện: Hưng-nguyên, Nghi-lộc, Nam-đàn, mà số cử tri có 1551 người. Trong số chừng một ngàn người đó, phần nhiều là các hương lý nên trong lá 4 nhất lý nhị hương. Còn hạng thanh niên trí thức thì hình như không mấy là phiếu!

Trong số 1551 cử tri kể trên thì mà hạt được như vầy:

Thành phố Vinh	484 người
Hưng-nguyên	298 —
Nghi-lộc	320 —
Nam-đàn	449 —
Cộng thành	1551 người

Trong số ấy, mấy người thanh niên có quyền bầu cử mà bị sót, không kể vào sổ trước ngày 15-12-36 cùng những người đã khôi phục công quyền, có được dự vào không?

Dân nguyện

Cần mở rộng nhà bệnh viện

Tại nhà thương Vinh, lâu nay bệnh nhân rất là thâu về chỗ nằm dưỡng bệnh rất chật hẹp. Số bệnh nhân nằm mà số giường và phòng không đủ dùng. Tại phòng khám bệnh thì người nào yếu lắm không thể ở ngoài cho thuốc được, thầy thuốc mới cho vào nằm. Thế mà mỗi ngày số bệnh nhân cứ một thêm đông. Cái giường cho bệnh nhân nằm rộng không đầy một thước tây, mà hiện nay ở chỗ bố thí, nhiều giường chứa hai người nằm!

Mong nhà có trách nhiệm mở rộng thêm cho hợp vệ sinh

Dân nguy

HÀ-TĨNH

Bỏ thuế không công

Lời kêu của dân cày

Chúng tôi dân làng Đông-bàn, Đông-mỹ, xã Thổ-vương, huyện Can-lộc, xin tỏ mối khổ nhọc quan trên xét.

Chúng tôi cả cày sang phần đất xã Ngọai-an-lộc đồng dưới đường thiên lý, xứ Đồng-đồng, đất ruộng thì xấu, như 1935 10 phần mất 9, 1936 10 phần mất 8, may đã nạp thuế và công cày bừa. 1937 nay lại 10 phần mất 9, là vì trên thì khô khan, dưới thì nước mặn thấm vào, chúng tôi cày đất sét một mùa, bỏ mà rồi bỏ hoang. So với đồng xã ấy, mà lý hương họ cứ cày, từ đường thiên lý trở lên, một năm hai mùa, mười phần được trọn, nhờ có nước khe chảy khắp, cày một mùa, bỏ mà một mùa; còn lim cả, nào khoai có hoa lợi nữa.

Vậy mà lý hương bổ thuế nhất luật: điền 1 mẫu 2$10, thổ 1 mẫu 1$00 (có biên lai). Vì chỗ bất công đó, chúng tôi có kêu với quan Huyện, quan phái khám quả thực như lời dân chúng tôi.

Vậy mong quan trên xét chỗ thiệt thòi của dân chúng tôi, cho xin hai điều:

1) Xin nạp thuế ruộng tam hạng.

2) Xin nạp thuế thổ ngũ hạng.

Dân sẽ đội ơn vô cùng.

13 người bị lên sổ điểm chỉ

QUẢNG-NAM

Đã cho bằng, sao lại thu tiêu?

Phủ Điện-bàn, hôm 10 tháng 3 ta năm nay, cả tổng Thanh-quýt đã tựu tại phủ, và việc hạch hương bộ kiểm chứng bằng Tân Đệp tại phủ. Làng Bình-minh đã đến Phan-Tông vào hạch, được dự trúng. Vì lẽ, lý trưởng Nguyễn-Dương, chánh hương bộ Nguyễn-Liên, hương bộ

(Xem qua trang 4 cột 2)

THƠ TÍN

Cùng Hiệu Hàn-Lâm Phanthiết

Được mandat 6$06 của qui hiệu trả tiền báo Đất-lý rồi.

Ô. Võ huy Chương. Trảng Thanh Tam kỳ

Được mandat 3$00 của ông trả đủ tiền báo đến 16-4-37.

Ô. Trung Lục, Vinh

Được bài ông gởi cho viện Dân-biểu nói việc đánh sách Ủy-viên... Khóa Dân biểu hiện thời chỉ còn 1 tháng nữa, vì đến 1 8 tới, đã bàn cử khóa mới. Bài ông gởi đến trễ quá, nên miễn đăng.

Ô. Võ văn Chi, Ecole Phó nham, Hưng-yên

Tiền báo của ông đến 1 9-37 còn thiếu 4$00.

Ô. Nông Dân Tuy hòa

Bài «Số hạc thu thêm...» trong cả phép trái mùa tháng chạp năm 1935.. Trải lấy cách nay đã lâu, sao nay mới kêu, nên miễn đăng

Bà L t K. Tourane

Chuyện ngăn kia chưa đáng gấp được, Vậy Bà muốn gởi đâu tùy ý.

Ô. Dân ở Nguyệt biều, Hương thủy, Thừa-thiên

Bài «niên biểu khóc quan lịch» không ăn nhập gì với chuyện dân biện đàn lạm và quốc trái. Bổ biện việc gì thì nói việc ấy, nói ra ngoài đề không đăng được.

Ông Nguyễn-Huệ, Nam-định

Nhận được mandat 5$00 ông trả tiền báo đến 31-8-37 rồi. T. B.

Đáng lo cho thái độ Xiêm thật

(Tiếp theo trang 1)

nên nền kỹ nghệ thương mại của họ cũng tấn tới hội phần.

«Ngoài nữa, về việc ngoại giao, đại biểu Nhật ở hội Quốc-liên đã bỏ phăng hội ấy đi ra, vì nghĩ rằng nước họ không phải nhờ phương pháp ngoại giao mà được....»

Tổng trưởng tại tiếp tới vấn đề Ý xâm chiếm nước Á mới đây:

«Nước Ý đã chiếm đất đai cho dân họ đương thiếu thốn, ấy cũng nhờ sức mạnh của binh lực mới làm nên thế. Thiệt không có một phương pháp gì khác có thể gây ra được cái hiệu quả như thế bao giờ.

«Cũng vì sự yếu ớt về binh lực của nước Ý cũ, mà sau cuộc Âu chiến xong, Ý có đưa ra mấy lá đơn xin đất thuộc địa nơi các đồng minh, nhưng không được vừa lòng... Chính vì danh dự mà Mussolini mới biết gây dựng một đội binh hùng dũng và đem ra dùng đặng chỉ huy các công cuộc khác cho có kết quả hoàn thiện...

«Dân tộc Xiêm bây giờ phải đặt việc chỉnh đốn quân sự trước nhất mọi đều trong chương trình kiến thiết xứ sở, cũng như các dân tộc khác vậy. Phải có tấm lòng rộng rãi trong sự chi phí về công việc thủy lục quân: cách hà tiện vô nghĩa lý không thể có được. Nhưm không có gì làm nanh vút cho một dân tộc bằng quân lực nữa.

«Sự tổ chức quân đội phải tấn lên vừa phải đặng cho những nhà cầm quyền có cơ mưu có thể thi thố được công việc họ mà không cần phải hối như vậy có hại hay không hại gì đến quyền lợi của ngoại quốc...

«Đừng nói gì, vì như một con vật hung bạo kia, nó cũng cần phải có nanh vút mà lự vệ và kiếm miếng mồi vậy. Loài người, đành rằng ở trên chót nấc thang của mọi loài sinh vật, đứng trước con vật nầy, nghe cũng khiếp sợ thay, khiếp sợ không phải vì bộ dạng và tiếng gầm thét của nó, mà là vì cái nanh cái vút kia. Con cọp là một giống vật hung dữ, vậy mà cũng đợi có nanh vút mới giám đưa mình đi phương xa tìm mồi, chứ ban đầu nó phải nương cậy nơi mẹ nó và chỉ giám kiếm mồi xung quanh hang ổ nó thôi.

«Dân tộc nào cũng thế, cũng phải đợi cho đủ nanh vút đâu vào đó, khi ấy mới giám dấn thân vào bất kỳ công việc gì. Nói vậy không phải là ngay bây giờ, ngoài sự khoách sung quân bị ra, chúng ta chẳng phải làm gì khác đâu; chúng ta còn lắm công việc phải sắp đặt, nhưng phải tùy theo phương pháp đã bày tỏ trên đây mà hành động...»

Đọc qua bài diễn văn của nhà đương cuộc Xiêm và mối lo ngại của Trung-tá F. Bernard, thì tháng Novembre tới đây không khí ở Á đông có chịu nặng nề; nếu cuộc giảng hòa không xong, tất nhiên đâu khỏi sự xích mích. Mà nếu Xiêm noi theo hẳn địa đồ mới hoạch cho họ như kia, giữ đất chín S nầy cũng khó bề an tịnh.

Chính phủ Pháp nghĩ đến mối khó khăn sắp tới, phải làm sao cho Pháp Nam có tinh khẩn vô đề chung lo gìn giữ của sở hữu nầy, chứ không lẽ để nước đến trên mới nhảy? BÀNG-DÂN thuật

Ủy-ban thường-trực của hội-nghị báo-giới Bắc-kỳ

Sau khi được toàn thể hội-nghị báo-giới bầu lên ngày 9 Juin 1937, Ủy-ban quản-trị thường nhật hội họp để lo tiến hành công việc cho mau tới Toàn-quốc hội-nghị báo-giới.

Ủy-ban đã gởi cái giấy thép đi với đây cho ông Tổng-trưởng bộ Thuộc-địa Moutet để chúc mừng Nghị và tin cậy ở Nghị:

Monsieur Colonies Paris,

Congrès journalistes Tonkin vous exprime confiance et dévouement.

Ủy-ban đã bầu một ban trị sự gồm có: 3 chủ tịch, 4 thư ký, và 2 thủ quỹ.

Đúng như điều quyết nghị của Hội-nghị báo-giới ngày 9-6-37, Ủy-ban quản-trị đã tự chia việc thành 5 tiểu ban để xét các vấn đề cần đem thảo luận ở Toàn-quốc hội-nghị.

1) Tiểu ban xét nghề báo về phương diện luật pháp;

2) Tiểu ban xét nghề báo về phương diện cai trị;

3) Tiểu ban xét nghề báo về phương diện kinh tế;

4) Tiểu ban xét nghề báo về phương diện xã hội;

5) Tiểu ban ấn định tư cách người đi dự Hội-nghị báo-giới toàn quốc.

Ủy-ban đã gởi các tờ thông cáo về cuộc hội nghị cho các báo ở Trung-kỳ và Nam-kỳ, và có đặt giấy vào cho Ủy ban quản-trị báo-giới Trung-kỳ và các ban đồng-nghiệp Nam-kỳ (Ajas và những báo khác) để hiệu triệu các anh em mau lo chức hội-nghị báo giới toàn quốc.

Ủy-ban quản-trị sửa tháng hội họp một lần từ nay đến 1er Juillet 1937. Ủy-ban tạm họp ở nhà số 48 phố Richaud Hanoi.

Thi thư ký tòa Sứ

Ngày 11 Novembre 1937 tới đây, tại Vinh, Huế, Qui-nhơn, Nhatrang, sẽ mở kỳ thi chọn 5 người thư ký các tòa Công-sứ.

Đơn từ phải gởi đã đăng lý về văn phòng quan lại ở tòa Khâm-sứ Huế (Bureau du Personnel) trước ngày 26 Septembre. Ai trúng tuyển sẽ lần lượt tùy chỗ khuyết mà điền bổ.

BÁ = TƯỚC MONG = THẾ = TÔN

(LE COMTE DE MONTE-CRISTO)

PHÁP-QUỐC LỊCH-SỬ TIỂU-THUYẾT

Tác-giả: Alexandre Dumas — 35,192 — *Dịch-giả:* Nam-Son

— Nhưng ông chưa từng thấy cái thang lầu nào như cái thang lầu ấy: ông hãy ngó đây, rồi cho biết cảm tưởng của ông hễ nào.

Sa-tô Rờ-nô nói:

— Cái thang lầu gì mà dễ sợ vậy!

Đờ-bờ-ray cũng nói:

— Không rõ tại có hơi men hay vì sao mà tôi xem cái nhà nầy buồn bực quá chừng!

Còn Mát-xi-mi-liêng, từ khi nghe nói mấy tiếng «của hồi môn của Va-lân-tin» đến giờ, có sắc mặt buồn rầu, không nói năng gì cả.

Bá tước nói:

— Các ngài xem cái thang lầu nầy có khỏi tưởng tượng như có một người như Ô-tan-lô, hay như một viên cố đạo ở Gân-rờ chẳng hạn, trong đêm tối, từ trong phòng kia đi xuống từng cấp một, hai tay ôm một vật gì mà nó cố dấu không cho người thiên hạ biết không?

Bà Đăng-lát xám, bỗ vào mình Vinh-pho; Vinh-pho lại gựa vào tường.

Đờ-bờ-ray thấy thế bèn la lớn lên:

— Trời ơi! tại sao vậy? bà xanh mét dữ quá!

Bà Vinh-pho trả lời thế:

— Tại sao? tại bá tước Mông-thế-tôn kể những chuyện ghê gớm cố ý làm cho bọn đàn bà chúng tôi sợ đến chết...

Vinh-pho nói:

— Phải, thưa bá tước, bá tước khéo làm cho mấy bà sinh sợ hãi.

Đờ-bờ-ray hỏi nhỏ bà Đăng-lát:

— Tại sao? bà nhọc lắm phải không?

Bà Đăng-lát trả lời:

— Không, không chuyện gì cả. Tôi cần không khí thôi.

Đờ-bờ-ray vừa đưa tay cặp tay bà Đăng-lát vừa hỏi:

— Vậy bà có muốn ra vườn không?

— Không, tôi còn muốn ở rốn lại đây để nghe chuyện.

Bá tước Mông-thế-tôn hỏi theo:

— Bà sợ thiệt sao?

— Không, nhưng bá tước khéo nghĩ ra những chuyện giống như chuyện thiệt.

— Phải, những chuyện ấy là đều do não tưởng tượng của tôi mà ra cả. Vì sao ta lại không xem cái phòng nầy như một cái phòng «lương thiện» của một bà mẹ, cái giường nầy như một một cái giường mà nữ thần Luy-xi-rờ đã có lần đến viếng? cái thang lầu nầy là một cái đường đi mà trong lúc đêm tối hoặc viên thầy thuốc, hoặc mụ vú, hoặc ông cha, đặng không phá giấc ngủ của bà mẹ mới nằm nơi đây, sẽ sẽ bước vào ẵm đứa con nít mới đẻ?

Lần nầy bà Đăng-lát la rú lên một tiếng rồi xâm hẳn.

Vinh-pho nói:

— Bà Đăng-lát nhọc lắm, có lẽ phải đưa bà ra xe mới được.

Bá tước phổ tay:

— Bất nhơn, tôi quên đem cái ve thuốc của tôi theo đây mất.

Bà Vinh-pho đưa ve thuốc của bà ra và nói:

— Cô ve thuốc của tôi đây.

Bá tước bèn cầm lấy ve thuốc giống hệch ve thuốc của bà tước, và hỏi bà Vinh-pho:

— Bà đã thử rồi chứ?

— Vâng.

— Dùng được!

— Tôi tưởng như dùng được.

Người ta đưa bà Đăng-lát vào trong một cái phòng ở bên. Bá tước nhỏ vào miệng bà một giọt thuốc, bà tỉnh dậy mà nói:

— Ôi, tôi nằm mộng, dễ sợ quá chừng!

Vinh-pho nắm chặc cườm tay bà: nhắc cho bà biết rằng không phải bà nằm mộng.

Người ta tìm ông Đăng-lát; nhưng ông nầy không có cái não thi thơ nên đã ra vườn và nói chuyện với ông Ca-van-can-ti về việc dự trù lập một đường xe hỏa từ Li-vụt-nờ đến Phờ-lô-ráng.

Bá tước giả bộ chân nản, cặp tay bà Đăng-lát mà dắc ra vườn, thấy ông Đăng-lát đương ngồi uống cà-phê với cha con ông Ca-van-can-ti.

Bá tước nói với bà:

— Tôi làm cho bà sợ hãi thiệt sao?

— Không; người ta nói đàn bà dễ cảm động...

Vinh-pho gượng cười và nói:

— Chỉ là một chuyện bịa đặt cũng đã..

Bá tước Mông-thế-tôn bác lời Vinh-pho:

— Tôi tin chắc là có vụ án mạng xảy ra trong nhà nầy...

Bà Vinh-pho chặn ngang bá tước:

— Bá tước nên cẩn thận, có quan thẩm phán đứng đó.

— À may phúc quá, tôi nên lợi dụng nhịp nầy mà khai luôn đi cho rồi.

Vinh-pho hỏi:

— Khai?

— Phải, và khai trước mặt nhiều người chứng như thế nầy, thì lời khai cố nhiên có giá trị nhiều lắm.

Đờ-bờ-ray xen vào:

— Hay lắm! hay lắm! Bá tước nói cho chúng tôi nghe với, mau mau!

— Có án mạng thật tình. Xin mời các ngài bước lại đây; lại đây ông Vinh-pho...

Nói vừa giứt lời, bá tước nắm tay Vinh-pho, lại cặp tay bà Đăng-lát, giắc thẳng lại dưới gốc cây bàn râm ri.

Bao nhiêu khách mời kia cũng đều theo sau.

Trước mặt mọi người bá tước giọng giạc nói:

— Tại chỗ nầy (vừa nói vừa dậm chưn), tôi bảo người nhà đào cây bàn nầy đi mà trồng cây khác vào; chúng nó gặp lên một cái thùng đã mục, trong có cốt một đứa con nít mới đẻ. Tôi rất mong rằng các ngài sẽ không cho là chuyện huyền hoặc.

Bá tước nghe cánh tay bà Đăng-lát giựt mạnh một cái, và cổ tay Vinh-pho rung rung.

Đờ-bờ-ray lặp lại:

— Một đứa con nít mới đẻ? Tỏ ra chuyện nghiêm thiệt sao?

Sa-tô Rờ-nô nói:

— Tôi không lầm, thấy chưa! Khi hồi tôi nói rằng cái nhà cũng có linh hồn, cũng có mặt như người ta một thứ, và trong ruột nó có chuyện gì thì cũng lộ ra ngoài mặt nó. Nhà nầy sở dĩ buồn bã là vì lương tâm nó không an, mà lương tâm nó sở dĩ không an là vì nó đương dấu diếm một tội ác.

Vinh-pho gắng gượng nói:

— Sao lại bảo là tội ác?

Bá tước Mông-thế-tôn la lớn lên:

— Sao! chôn sống một đứa con nít mới đẻ trong một cái vườn, không phải là tội ác là gì? Vậy quan thẩm phán ngài gọi việc làm như vậy là gì?

— Sao lại bảo đứa con nít ấy bị chôn sống?

— Nếu nó chết, thì sao lại chôn đó? Cái vườn nầy có phải là nghĩa địa đâu?

(Còn nữa)

https://tieulun.hopto.org

Vụ ông Kergoat...

(Tiếp theo trang 1)

dẫn vào đầu cai Thầu. Cai Thầu là gian, bắt tình nhân sự.

M. Kergoat biết Thầu bị thương nặng, liền chạy lại nhờ cái xám ra, thuê người khiêng cai Thầu đến nhà thương Ba-làng. Người khám bệnh Trịnh đình Mợi hết sức săn sóc, băng bó và tiêm thuốc hồi dương cho cai Thầu, nhưng không hiệu quả gì cả. Liền đó M. Kergoat tự đi báo nhà chuyên trách. Quan Đốc và quan Phủ Tỉnh gia tới nơi, hỏi Kergoat thì ông ta khai khi đi khám rượu lậu, đứng ngoài, lao cái mũ cho cai Thầu để thọc rượu, không may trúng phải.

Liền đó M. Mợi cũng báo tin cho ông nếp nhà thương Thanh hóa. Quan Docteur Chesneau về khám nghiệm. Theo lời quan thầy thuốc, thì cái dấu thẳng ở trên mũ máu bên trái sâu đến mấy phân tây, và không phải đứng ngoài mà lao. Nếu đứng ngoài mà lao, thì chỉ cái mũ tất phải lác lếu và cái lỗ thẳng ở sọ đó, chung quanh phải rịm ra. Mà cái mũ lại cong đi nữa.

Còn những người chứng như tên Đàm (người bị bắt rượu), tên Dương (người ở gần đó, được trông thấy) đều khai là thấy M. Kergoat đứng gần mà phóng xám vào đầu cai Thầu.

Khám xét xong, các nhà chuyên trách bảo làng sở tại (làng Bung mản, sở tại nhà thương Ba làng) biện hòm với gói ghém thi thể cai Thầu để gần nhà thương Ba làng. Sau đó có 2 ông Chánh Phó Đoàn Thanh hóa và quan Thanh tra Thương chánh ở Vinh tới nơi thăm xác cái Thầu (Nghe nói có một ông Tây trông thấy, cảm động quá phải sa nước mắt).

Đến 7 giờ sáng hôm sau (16-6-37) có đám chở thi thể Thầu về Thanh hóa để báo tin cho làng chả ở Tourane ra đem về nguyên cai Thầu người Tourane, mới vào làm công nhật 0$50 được hơn một tháng).

Khoảng 10 giờ sáng ngày 16 6 37 thì có quan tòa án tây ở Vinh ra làm enquête, đã hỏi hết chứng có và bắt Kergoat điền lại tên thám kích ở ngay chỗ xảy ra (làng Lê sinh).

Cho xem nhà pháp luật xét xử vụ nầy thế nào, cho người chết oan trong khi làm phận sự, và tên kích thám ác như thế không xảy ra nữa.

T.

THUỐC LẬU Á-CHÂU

CÔNG HIỆU LẠ LÙNG !!

Thuốc này của vị Tân-y-Học mới phát minh ra rất là hiệu nghiệm, uống vào đến đâu thì bệnh lui đến đấy, người nhẹ uống độ 3 ve, người nặng uống độ 6 ve là tiệt nọc lành mạnh. Chất thuốc rất lành, không hại sinh dục. Đàn bà có thai uống dùng được. 1 — Thuốc trị chứng lậu mới phát, tiểu tiện tác buốt, rất đau và ra mủ.

2 — Thuốc trị chứng lậu lâu ngày chưa được tiệt nọc, đi tiểu như thường, lâu trắng, lâu vàng, hoặc đùng đục như nước vo gạo, lần vần như màng dệu, như rui gà v. v. giá một ve 1$00, nếu tà giá 5$00.

Bán tại :

Á-CHÂU DƯỢC-PHÒNG

N° 127 phố Hàng-Bông

(Cửa-quyền) *HANOI*

VIỆC TRONG NƯỚC

(Tiếp theo trang 3)

Nguyễn-Quan và cựu hào Nguyễn-Khắc, bảo Phan-Tăng phải chịu cho mỗi người mấy đồng mới được tha. Vì Tăng không chịu nên âm mưu bắt Tăng, mà cử em ruột Nguyễn-Dương vào hạch động đánh lại chửi ầy, thì bị quan Phủ thước; giả quốc ngữ tự bắt thêm tỉ bộ » (chữ quốc ngữ nầy không viết cả được), Tăng được lãnh bằng phục sự hồm 12 tháng tư là vừa rồi.

Mấy tay cảnh sự nầy không được lại kiếm cớ khác ý rằng ho lớn, chạy quyền hào dựng chuyện kỳ kiện bắt phạt tên Tăng, việc cớ là « tánh da hiếu xiu. (?) Không thấy quan đài hỏi gì Tăng cả, mà tự nhiên lại thấy trát sức về rằng Tăng là người hiếu ngạo phải giao bằng cấp lại để thân tiên !

Bằng cao đề cấp và đề thu quá ! Như vậy thì còn hạnh làm gì? Người ta nói việc nầy, đoạn trước quan phủ khước rất mình, mà sau thiên tin lời bọn hào cường, nên trước sau mâu thuẫn như thế.

Ngữa mang

Lệnh ít lạ nhiều

Vì quan trên thấy sự khốn cùng dân, nên mở công việc cho dân có việc làm để mưu sinh và lo sửa thuế.

Ở phố Duy-xuyên quan sức tổng lý mộ dân đi đắp 3 cái đập (đập Vĩnh-trinh, đập Kho-công, đập Phú-lộc) lý trưởng làng Cẩm-tân trích với quan thế nào không rõ. Hôm 16-6-37 lý trưởng sai hương dịch đi bắt dân đắp đập, bảo rằng ai lính nguyên thì đi. . . Thế mà hương dịch Huỳnh Trí đánh bắt dân (đánh tên Đặng-Đính; còn tên Mô, góa vợ, có hai đứa con mà cũng phải đi). Vì quá khổ, dân kéo nhau lên phủ kêu hôm 19-6-37, không gặp quan ở nhà. Vừa gặp thầy Phó Văn truyền sức rằng: « Tính kê Trà-kiệu đông tây trở lên, còn các xã dưới thì thanh miễn ».

Đâu về làng thì bị lý hương đánh mắng, nghe lý trưởng lại trích quan lấy dân phải cần động chức. Lạ nhỉ !

32 người dân kỳ tên và điểm chỉ

QUẢNG - NGÃI

Tiếng kêu vỡ đập cạn

Làng La-hà tổng Nghĩa-hà, phủ Tư-nghĩa có mấy xứ ruộng, như xứ Cô-hà, Lộ-hoà, Trà-bộ, La-tá, đều nhờ nước kinh An-chỉ tháo xuống chứa ở đập Nông-tây và đập Vạn-an, rồi đem nước vào ruộng mấy xứ ấy đặng cày cấy.

Khi nhà nước đào kinh An-chỉ, điền hộ có ruộng được hưởng nước kinh ấy, đều vưng lệnh đi đào mỗi mẫu ruộng 4 công nhựt. Điền hộ La-hà đi đào kinh đến có vỡ biên lại bẩm hỏi. Trong làng ấy ông Hội-đồng Hoè có một sở ruộng ở sát đầy sông, gần cửa mương thác nước kinh vào mấy xứ ruộng nói trên, năng năm về mùa xuân, làng Vạn-an cần đập, thì ông hội Hoè cho gia đình đắp cái bờ cản ngang trên ruộng của ông, không cho nước xuyên qua mấy xứ ruộng Cô-hà, Lộ-hoà, Trà bộ và La-tá làm cho điền hộ mấy xứ ruộng ấy thiệt hại không có nước.

Trong tuần tháng 5 ta (Juin 1937), điền hộ là họa là đích Nguyễn-Nhang, hội viên Nguyễn-Kỳ... có đưa bản lại nhà xin khám và xin cho mở cái đập cản trên ấy để cho họ có đường đem nước vào ruộng.

L. h. Kh.

AI ĐAU NHỨC GÂN CỐT !

Thuốc URODONAL làm cho hết đau.

Có trình tại viện Hàn-Lâm Y-học và Hàn-Lâm Khoa-học.

Bán tại các Dược-phòng và hiệu Chatelain, *số 9, Avenue Valmontonne, PARIS.*

Hỏi thuốc khỏi mất tiền, viết thơ về Service n° 102.

TIN THẾ GIỚI

(Tiếp theo trang 1)

đứng trong vòng Mặt trận Bình dân, phải thi hành đúng theo chương trình Mặt trận Bình dân; muốn được thế phải tiếp một Chánh phủ Mặt trận Bình dân.

THÁI ĐỘ ĐẢNG XÃ HỘI CẤP TIẾN

Paris, 24 6 — Hội đồng trị sự đảng xã hội cấp tiến nhóm do ông Daladier chủ tọa, đã lời khen ngợi ông Chautemps và quyết định ủng hộ công việc của Thủ tướng mới.

HỘI ĐỒNG NỘI CÁC

Paris, 24-6 — Nội các Chautemps đã nhóm hội đồng lần đầu. Ông Chautemps tỏ lời cảm ơn hai ông Léon Blum và Daladier vì nhờ có hai đảng họp tập mới cuộc khủng hoảng mới mau qua.

CUỘC MẬT TIN MẶT TRẬN BÌNH DÂN

Paris, 25 6 — Cuộc mít tin Mặt trận Bình dân đã cử hành tại Place de la Nation và Cours de Vincennes, có các lãnh tụ các đảng xã hội cấp tiến, xã hội, cộng sản, Tổng liên đoàn lao động v. v. dân dự đó.

Ông Jacques Kayser, xã hội cấp tiến, nhắc lại ý đảng xã hội cấp tiến không chịu để động chạm đến các cuộc cải cách xã hội (réformes sociales)

Ông Thorez tin cho chánh phủ biết rằng đảng cộng sản sẽ ủng hộ chánh phủ và nếu cần đảng ấy cũng không từ một ít ghế trong Nội các. Ông lại tuyên bố rằng dân Paris không chịu đặt lãi. Mới đến vấn đề Tây ban nha, ông yêu cầu rút các quân đội và chiến thuyền Ý Đức về.

Ông Lagorgette nhân danh đảng xã hội yêu cầu thiệt hành chương trình của Mặt trận Bình dân.

Ông Jouhaux bảo rằng cuộc mít tin nầy là cần thiết và tỏ rằng Mặt trận Bình dân vẫn đứng vững mãi.

NHÀ ĐƯƠNG CUỘC NHỰT MẠN ĐÃ HẠ LỆNH GIỚI NGHIÊM Ở SÁT BẮC !

Nam-kinh, 24-6 — Quân nghĩa đồng Tàu ở Sát bắc càng ngày càng hoạt động dữ, thanh thế rất mạnh mẽ lẫy lừng.

Bữa trước nhà đương cuộc Nhật Mãn đã thiết quân luật tại thương đô. Nay lại có tin cho hay rằng họ đã hạ lệnh giới nghiêm trong toàn cõi Sát bắc, bởi vậy tình hình miền nầy có vẻ nghiêm trọng một cách phi thường, bao bọc bởi một bầu không khí khẩn khiếp kinh hoàng khác mặt thường sáng.

CHIẾN HẠM NHỰT LẠI TỚI THỊ UY Ở YÊN ĐÀI

Hương-cảng, 24 6 — Vừa rồi lính sở Thương chánh Tàu ở Yên đài thấy một chiếc tàu Nhựt chở hàng lậu chạy ngang qua, bèn bắn súng rượt theo xét bắt. Không người Nhật ở dưới chiếc tàu kia chống cự lại, hai bên xung đột với nhau rất kịch liệt, kết cuộc viên quan coi sở bị thương. Lính thương chánh Tàu thấy thế, bèn chở hết những hàng lậu đưa tàu về sở. Liền sau khi vụ nầy xảy ra có một chiếc chiến hạm Nhựt chạy tới đậu ngay trước cửa Yên đài thị uy.

ĐỨC RA KHỎI ỦY BAN BẤT CAN THIỆP

Londres, 23-6 — Sớm mai bữa qua, đại sứ Đức Von Ribbentrop đã tới viếng và trao cho Ngoại trưởng Eden một bản thông điệp chánh phủ Đức, đại ý như sau đây :

Liền ngay sau khi hay tin về vụ tàu lặn của Chánh phủ Valence công kích chiến hạm Leipzig, chánh phủ Đức đã ngỏ ý với Ủy ban Bất can thiệp rằng mình quyết định không để cho chiến hạm Đức bị công kích hoài như vậy và cần phải bảo vệ chiếu hạm đó.

Tuy vậy, chánh sách hiệp tác không thi hành theo ý muốn của Đức mong mỏi. Vì vậy chánh phủ Berlin nhất định không tham dự cuộc kiểm sát quốc tế nữa.

Hội đồng Nội các Anh đã nhóm xem xét vụ nầy, liền ngay sau khi Ngoại trưởng Eden hội đàm với lãnh sự Pháp ở Londres.

Đồng thời, Ngoại trưởng Eden đã công bố tin trên đây giữa Thượng nghị viện.

Ý CŨNG BẮT CHƯỚC

Ngoại trưởng Eden thêm rằng :

Ông Grandi, sứ thần Ý đã cho ông hay rằng Chánh phủ Ý cũng quyết định rút chiến hạm cho mình không cho tham dự cuộc kiểm sát quốc tế ở hải giới Tây ban nha.

KẾT QUẢ : 10 NGÀN QUÂN Ý MỚI CHỞ TỚI MALAGA

Gibraltar, 24 6 — Tin điện từ Malaga mới gởi tới đây cho hay rằng : một đội binh Ý, gồm 10 ngàn trưởng sĩ mới chở tới hải cảng đó và sửa soạn khởi hành ra mặt trận tiếp viện loạn quân.

Đồng thời có tin khác cho hay rằng còn nhiều đội viện binh Ý đã xuống tàu và sắp tới Malaga

SỨC KHỎE ĐÂY NÀY!

Các ngài có bệnh đau dạ dày, bệnh đi đại tiện táo, bệnh đau mình mẩy, nhức gân cốt ? Hay là có các bệnh ở ngoài da, ví dụ bệnh ghẻ lở, bệnh chốc, bệnh có đinh ở mấy mặt và mình mẩy vân vân...

Hay ở máu thiếu chất bổ ?

Đó là tại máu các ngài cần phải có thuốc làm cho trong sạch, chỉ vì máu sấu mà sinh ra bao nhiêu bệnh tật. Vì sự đó mà có bệnh thì phải chữa sự đó, hơn là chữa các đầu chỉ bệnh. Muốn làm cho máu trong sạch thì các ngài cần dùng thuốc là hiệu "Chartreux de Durbon".

Chế ra bằng các chất nước bổ trong cây cối trên núi Alpes, ít kiến hiệu, thuốc này làm cho máu lại được trong sạch, nếu máu tốt thì bớt nhiều bệnh vì máu sấu sinh ra khỏi ngay lập tức.

Hàng ngàn người vì thuốc này lại được khỏe mạnh, mỗi ngày hiệu thuốc nhận được rất nhiều thơ viết cám ơn rất cảm động.

Ngày từ hôm nay các ngài nên dùng thuốc "Tisane des Chartreux de Durbon".

Thuốc uống • Thuốc hút • Thuốc viên
Các hiệu bào chế.
Hỏi rõ thuốc và cách dùng :
Laboratoires J. BRETHENE à Grenoble

TISANE des CHARTREUX DURBON

Hàng biết nói

(Tiếp theo trang 2)

phá nhau, ngồi kêu ầi ầi, cái đó là thường, nhưng lại còn những tiếng hỏi : « Ai rờ gì đấy ? — Tôi ra giải mà. — Giải gì vào đây ? Trong này không có đàn bà đâu. — Tiếng hỏi tiếng nói lại như thế, rồi tiếng cười khúc khích, thì có kẻ bật riêm lên, thấy trong lớp hàng biết nói đương nằm rần rạt, nhiều cái đầu ngóc lên lủa chửa chân lại chồ tiếng cười đã xảy ra...? Ấy là những người đàn bà không chồng, vì tránh sự lộn xộn, ông xếp ông ký cử tối đến thì cần họ lên nằm riêng ở một cái buồng bên gần các ông, còn kẻ có vợ có chồng vì nằm chung chạ mà những tiếng cười xảy ra như thế, không phải là sự cười đâu !

Sáng hôm sau dậy, cái cảnh cũng như sáng tối mới vào mà khác có cái là họ điểm hàng. Khoảng 7 giờ sáng, họ ra lệnh ai cũng phải vào trong căn hết, rồi họ chia người đứng gác trước sau, cửa căn có ông xếp ông ký cầm roi đứng hai bên. Một tiếng hô : « ra » thì hàng biết nói ở trong căn kéo ra, hai người họ cùng đếm, sau đối xem hai bên đếm đó số bằng nhau thì thôi, không thì lại phải đếm lại. Cái lệ điểm hàng như thế, cứ hai ngày một lần, còn thì ngồi sắp hàng ngoài sân, với cởi quần đứng trong căn thì vô số lượt, như khi có quan thầy thuốc nào vào, công thanh tra lao động hay chả mộ L. hễ khi có tin ai vào là người coi trong lán dẫn ra lệnh cho anh em phải đứng hay ngồi trước nửa giờ hoặc một khắc. Đứng cởi quần áo cởi yếm thôi, đồ tờ vào, theo sau mấy người, đi qua lượt ngắm xem rồi ra, sang cầu khác xem đàn bà. Những cuộc vi dít ấy chỉ có thế, rồi các ông đưa nhau lên nhà giấy ông L., có-ắp-ri-tip gì thì không biết.

(Còn nữa)

Dĩa hát VICTOR

Phụng - Hào 1937

Miles Phùng-Há, Tư-Sọng, M.M. Năm-Châu, Tư-Út ca nhiều bản mới đặc sắc. Dĩa hát hộ Saigon TÂN-THÀNH BAN danh tiếng nhất ở Nam kỳ. Hướng-đạo hát Cao Niên, đờn ngũ âm.

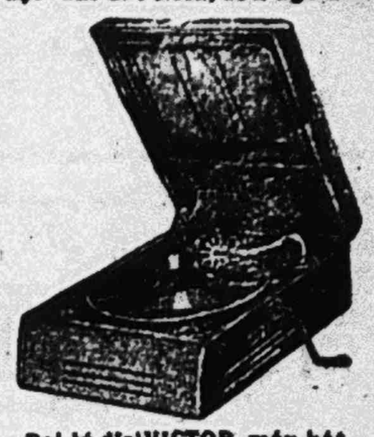

Đại-lý dĩa VICTOR, máy hát DOUGLUS và máy VICTROLA

RCA

LÊ-VĂN-TÀI

82 -:- rue G. Guynemer -:- 82

SAIGON

Bệnh Quỷ Thuốc Tiên

Nếu các ngài mắc bệnh Lậu, hay Tim La, mới hay đã nhập cốt, hay Lậu đã Nhập-cốt, thì trong người vẫn được khỏe mạnh, chỉ khi nào thức đêm uống rượu vào, trong người mệt nhọc thì sáng có tí mủ, hay nước đái vàng, hay có cặn trắng, như thế là lậu nhập cốt, bệnh như thế vẫn tình đi lại với vợ, khi người vợ mắc phải thì không đau buốt gì, chỉ thấy ra khí hư, huyết bạch, sau các vì trùng ấy nó ăn vào trong tử cung, thì hay lạnh bụng, đau bụng, đau giọc con (Métrite) đi thì vàng, hay rông sỏi vặt, hay nhức đầu v. v., vì không đau buốt, vì tử cung cần đàn bà có ngân và ấm, vì thế không mấy người biết tưởng không phải bệnh lậu, như thế để lâu sinh ra lắm bệnh nguy hiểm lắm. Vậy các ngài mắc các bệnh đó mà đã uống đủ các thứ thuốc, trong bao gồi Bắc, rồi, bệnh vẫn không khỏi và rất hết nọc độc. Thì nên tin dùng thuốc HOÀNG-VĂN-ÁP 67 Ninh-xá BẮC-NINH (Tonkin) uống thế nào cũng mau khỏi và rất hết nọc độc, người không hại, không hại sinh dục, thử như thế, chớ bắn hiểu không như mọi người nói như thế, như thánh rất lại chỉ là lừa người có bệnh, tiền mất bệnh còn, còn thuốc của bản hiệu hễ uống là khỏi, thuốc lậu 1$60 ; Tim-La 2$00 1 lọ, thì mua gửi lính hóa giao ngân ; bán tại Lê Nam-Hưng Pharmacie, Quang Lợi, Chợ Gềm Phương, Mai Linh 66 Avenue Paul Doumer Haiphong, cần đại-lý Huế, Saigon, vân vân.

NHÂN-TẠO-HUYẾT

BỔ-HUYẾT—SÁT-TRÙNG

Bổ-dương thận-thể — Lọc sạch máu bẩn — Làm cho khí-huyết sung-túc — Công-dụng đặc-biệt là sát được vi-trùng LẬU và GIANG-MAI, và các chứng sài, lở, ghẻ — Giúp suy yếu rất ích, mạnh mẽ — Đàn bà có mang dùng an-thai — Ở cữ dùng chóng đỡ đau, mau trở lại tươi đẹp.

Mỗi chai 1$50 — Nửa 1$00

CỐ-TINH BỔ-THẬN

THẬN-HƯ — DI-TINH

CHUYÊN-TRỊ : Đinh-tinh, mộng-tinh, hoạt-tinh — Khi sơ phát : đau lưng, mất vui, mất hoa, tai ù, đầu váng, cổ họng rát, miệng khô — Gầm nằm ít ngủ, hay thao thức nghĩ ngợi lắm điều, chiêm-bao mộng-mị vô vàn.... Bệnh nặng nhẹ, đã dùng đến thuốc nầy là được khỏi hẳn.

Mỗi ve 1$00 — Nửa 0$60

Hai thứ thuốc nầy nổi tiếng khắp Đông-Pháp, người những hiểu thuốc mình-tạ đã đăng trước, nay xin dịch bản phân chất, đoạn quan năm ANTONINI ban khen thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT sau khi ngài đã thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE — HANOI như sau :

« . . . . Thuốc nầy lấy toàn tinh chất của mười một thứ cây quí, « trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương-pháp bào-chế Thái-« tây, hợp dụng cho người Annam có thể bồi khí huyết, tăng sức « khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouges du sang) tươi tốt trong mạch, và sát trừ được vi trùng lậu, giang-mai ».

Trích dịch đoạn ngài chứng nhận thuốc CỐ-TINH BỔ-THẬN « . . . Thuốc nầy không có chất độc, tinh chế toàn nguyên liệu « rất quí như SÂM một cây v. v... trị chứng đau thận di-tinh ».

NGỦ-TINH DƯỢC-PHÒNG

N° 114 — Hàng-Bông — HANOI

CÓ MỘT, KHÔNG HAI

100 người có tới 90 người bị bệnh *PHÒNG-TÍCH*, lúc khi bị bệnh mà không hiểu tránh gì, để lâu dần nó sẽ rõ :

Cơm no, rượu say, cặt bạn tình dục hoặc đi no đi ngồi hay đi tìm người, nên thọ bệnh, gọi là bệnh *PHÒNG-TÍCH*, không phải đau dạ dầy, không phải đau bụng bình-nhiên.

Khi thọ bệnh : Thấy : đầy hơi tức ách, lâu ngày thân-thể không biết đói, ăn chậm tiêu, bụng sẽ bình bịch, khi ăn uống mang rồi thì hay ợ (ợ hơi, ợ chua) khi rên bụng khó chịu, khi đau bụng khi đau lưng, đau ran trên mũi, người thường ngáp ngắn, tiểu bí chân tay, bị lâu năm sẽ một bàng, đa bụng dầy. Chỉ một cái hiểu !

PHÒNG-TÍCH THẦN-DƯỢC « CON CHIM »

hay để chữa hoặc khỏi ngay, không kì công phạt ở ăn đến bỏ có thai cũng uống được.

Mỗi tiền một hộp uống giá : 0$.30
Mỗi tiền hai hộp uống giá : 0$.60

VŨ-ĐÌNH-TÂN

Ân-tử Kim-tiền 1936

178 bis, Lachtray — HAIPHONG

Đại-lý các tỉnh Trung-kỳ :

HUẾ : Vinh-Tường, 62, phố Gia-Long ;
TOURANE : Nguyễn-hữu-Vinh số Quảng-Cự ;
NHATRANG : Kim-Anh, Librairie ;
PHANTHIẾT : Lê Nam-Hưng, Commerçant ;
QUINHON : Bùng-Lợi, Avenue Khải-Định ;
QUANGNGÃI : Chế-Hoàng à Bàng-Vị ;
SOCTRANG : Mỹ-văn-Mạnh, Maire à Cantho ;
VINH : Hà-thị-Lan Maison Hình-Hưng ;
VIENTIANE : Mme Phan-thị-Lộc, rue Tajoeria ;
THAKHEK : Bùi-Tiến Maison Khải-Khải-Tiến ;
LUANGPRABANG : Trần-văn-Chả, Entrepreneur

Các tỉnh khắp Trung-Nam-Bắc có đại-lý.

Trong mùa viêm nhiệt, muốn tránh khỏi các chứng bịnh vặt, nên có sẵn trong mình một ve dầu Đại-Quang

DẦU ĐẠI-QUANG

Mùi thơm dịu, không nồng gắt, rẻ tiền, công hiệu rất mau.

Dầu Đại-Quang hay khu phong, giải cảm, trừ tà uế, tránh khỏi các chứng bịnh thiên thời, gặp khi nhức đầu, đau bụng, ngạt mũi, chóng mặt, cảm mạo sương hàn, trúng phong, trúng thử, sốt, rét, hoặc say rượu, say sóng, xoa dầu này liền kiến hiệu ngay, có sẵn ve dầu Đại-Quang trong mình thì khỏi lo tật bịnh chi hết.

Ve lớn giá bán 0$20 — Ve nhỏ giá 0$10. Khắp các nơi trong cõi Đông-Pháp đều có đại-lý.

ĐẠI-QUANG-DƯỢC-PHÒNG

Tổng-cục tại CHOLON — Phân cục tại HANOI, 29, Phố Hàng-Ngang

Tiểu thuyết « Sư Đầu Quái Hiệp » đã ra số 6 để biếu không, xin Quí-Khách nhớ đón xem

Imprimerie TIẾNG-DÂN — HUẾ

Le Gérant : HUỲNH-THÚC-KHÁNG

https://tieulun.hopto.org